

ZADRUŽNIŠTVO

Sodobna oblika demokratičnega poslovnega sodelovanja, ki se opira na skoraj 150-letno tradicijo in temeljne vrednote odgovornosti, zaupanja, pravičnosti, solidarnosti, odprtosti, skrb za druge, poštenosti.

Dandanes zadruga deluje na raznovrstnih področjih, priljubljenost in razširjenost tovrstnega povezovanja in sodelovanja nenehno narašča.

KAJ JE ZADRUGA?

- ▶ članska organizacija, v kateri enakopravno in solidarno izvajajo nadzor in odločanje z aktivno udeležbo vsi člani* organizacije
- ▶ podjetje, ki pospešuje gospodarsko korist in družbene dejavnosti članov in na trgu prodaja svoje izdelke ali storitve
- ▶ kolektiv, ki deluje na temeljih vrednotah odgovornosti, zaupanja, pravičnosti, solidarnosti, odprtosti, skrb za druge, poštenosti
- ▶ so člani zadruga, ki demokratično soupravljajo in soodločajo

KAKO DELUJE?

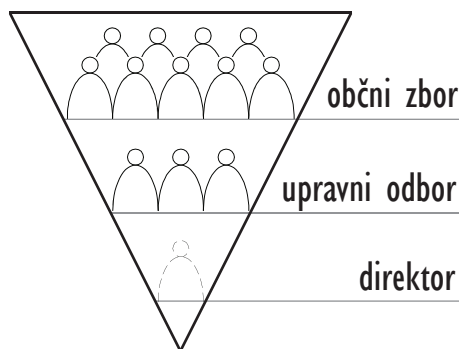
- ▶ zadrugo ustanovijo najmanj trije ustanovitelji, fizične ali pravne osebe
- ▶ najvišji organ odločanja je občni zbor (zbor vseh članov)
- ▶ člani iz svojih vrst volijo organe zadruga (upravni odbor, predsednik in nadzorni odbor)
- ▶ vsak član ima:

- ▶ pravico sodelovati pri sprejemu zadružnih pravil
- ▶ soodločati o poslovnem načrtu za prihodnje leto in o poslovnem poročilu za preteklo leto
- ▶ soodločati o izvolitvi in odpoklicu vodstva in drugih organov zadruga
- ▶ soodločati o uporabi in delitvi presežka na podlagi meril, ki jih določajo zakon in zadružna pravila
- ▶ vpogleda v premoženjsko stanje in dosežene poslovne rezultate zadruga

*Moška oblika velja tudi za članice.

▶ zadruga se lahko združuje v zadružne zveze ali druga gospodarstva interesna združenja

zadružna odločevalska "antipiramida":

PREDNOSTI ZADRUGE

- ▶ nadzor in odgovornost sta enakopravno porazdeljena med vse člane
- ▶ visoka vključenost članov v delovanje in procese odločanja
- ▶ transparentno delovanje
- ▶ pravična distribucija ustvarjenega
- ▶ aktivno delovanje in zavzetost članov veča možnost uspeha
- ▶ motiviranost članov in zaposlenih v zadrugah je višja od motiviranosti zaposlenih v kapitalističnih družbah
- ▶ večja poslovna stabilnost v obdobjih gospodarskih kriz
- ▶ članom zagotavlja konkurenčnost, prepoznavnost in vključenost v družbene mreže, ki jih s samostojnim nastopom na trgu ne bi mogli doseči
- ▶ učinkovitejše delovanje
- ▶ člani s svojim delom prispevajo k razvoju lokalne skupnosti

DEJAVNOSTI IN TIPI ZADRUG

- ▶ zadruga lahko deluje na vseh področjih, ki so kategorizirane v Standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD)
- ▶ tipi zadruga: potrošniške, delavske, agrikulturne, storitvene (stanovanjske, zdravstvene, socialne)
- ▶ zadruga v Sloveniji deluje na področjih kmetijstva in lova; gozdarstva; ribištva; rudarstva; predelovalne dejavnosti; oskrbe z električno energijo, plinom in paro; oskrbe z vodo; ravnanja z odpadki in odplakami; saniranja okolja; gradbeništva; trgovine; vzdrževanja in popravila motornih vozil; prometa in skladiščenja; gostinstva; informacijske in komunikacijske dejavnosti; finančne in zavarovalniške dejavnosti; poslovanja z nepremičninami; strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti; druge raznovrstne poslovne dejavnosti; dejavnosti javne uprave in obrambe; dejavnosti obvezne socialne varnosti; izobraževanja; zdravstva in socialnega varstva; kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti
- ▶ po AJPEŠ-u je leta 2013 večina zadruga (82,6 %) sodila med mikro zadruga (do deset zaposlenih)

ALI USTANOVITI ZADRUGO?

- ▶ imate izdelano poslovno idejo?
- ▶ ste ekipa?
- ▶ želite v poslovnem svetu sodelovati po načelih odgovornosti, zaupanja, demokratičnosti, pravičnosti, solidarnosti, odprtosti, skrbi za druge in poštenosti?
- ▶ razmišljate in delujete bolj v okviru »mi« kot v razponu »jaz — oni«?
- ▶ če ste na zgornja vprašanja odgovorili pritrdilno, ste na dobri poti, da postanete zadruga/zadrugniki

ZADRUGA KOT SOCIALNO PODJETJE

- ▶ zagotavlja demokratičnost soupravljanja po principu en član en glas in omejuje razpolaganje z dobičkom in presežki prihodkov
- ▶ socialno podjetje je status, ki ga pod določenimi pogoji lahko pridobi zadruga
- ▶ socialno podjetništvo = družbeno angažirano podjetništvo

PRIPOROČILA, NASVETI

- ▶ imejte redne strukturirane in vodene sestanke
- ▶ zagotovite redna izobraževanja in usposabljanja članov
- ▶ gradite na iskrenih medsebojnih odnosih in zaupanju
- ▶ pred glasovanjem poskušajte doseči soglasje
- ▶ izhajajte iz potreb in zmogljivosti lokalnega okolja
- ▶ ustvarite priložnosti za neformalno druženje članov (delovne akcije, karaoke, čvek pavze)

ZADRUGE SKOZI ČAS

1865	prva ustanovljena zadruga	ozemlje današnje Slovenije
1913	613 registriranih zadrug	Avstroogrška monarhija
1934	8227 zadrug z več kot milijon člani	Kraljevina Jugoslavija
1956	695 zadrug s 126.000 člani	Socialistična federativna republika Jugoslavija
1992	442 delujočih zadrug	Slovenija
2002	542 delujočih zadrug	
2013	216 zadrug	
2014	370 registriranih zadrug	

PO SVETU

Mednarodna zadružna zveza navaja, da zadruge v svetu povezujejo 800 milijonov članov ter zagotavljajo 100 milijonov delovnih mest, kar 20 % več kot vsa multinacionalna podjetja skupaj.

NA KONCU - KJE ZAČETI?

Vsekakor je najbolje začeti na začetku, torej ustanoviti zadrugo. Lahko jo ustanovite in registrirate sami ali za podporo kontaktirate nas. Prihodnost vaše zadruge je v vaših rokah, vsakega posameznega člana in skupnega delovanja ter odločanja.

Združenje CAAP, so.p.,

Tkalski prehod 4, 2000 Maribor

info@caap.si, www.caap.si, 02/6210294

fb: Zadrugištvo - Maribor

kratek vodič

ZADRUGE ŽELIŠ USTANOVITI?

kaj je zadruga?

kako deluje?

kaj so prednosti?

zadruga kot socialno podjetje

solidarnost

medsebojno zaupanje

samoupravljanje

aktivna vključenost

demokratična samoodgovornost

zaupanje

ekonomska demokracija

avtonomnost

neodvisnost

